

Gezamenlijke vakbondsverklaring betreffende de uitspraken van Staatssecretaris van der Burg over het concept consensusrijkswet houdbare overheidsfinanciën Aruba (HOFA)

De gezamenlijke vakbonden hebben kennisgenomen van de recente verklaringen van de Nederlandse Staatssecretaris belast met Koninkrijksrelaties, de heer Eric van der Burg, inzake het voorstel voor een consensusrijkswet houdbare overheidsfinanciën Aruba (HOFA). Hoewel de Staatssecretaris benadrukt dat het voorstel niet politiek bedoeld is en enkel zou beogen Aruba “gelijke voorwaarden” te geven als Curaçao en Sint Maarten, kunnen wij ons met deze voorstelling van zaken niet verenigen.

De vergelijking tussen Aruba enerzijds en Curaçao en Sint Maarten anderzijds miskent immers een fundamenteel historisch en staatsrechtelijk verschil binnen het Koninkrijk. Curaçao en Sint Maarten verkregen in 2010 een eigen autonome landsstatus binnen het Koninkrijk, waarmee zij een grotere mate van zelfstandigheid kregen dan zij voordien binnen het staatsverband van de Nederlandse Antillen bezaten. Het financieel toezicht via rijkswet maakte onderdeel uit van het bredere constitutionele hervormingspakket dat gepaard ging met deze staatkundige transitie.

Voor Curaçao en Sint Maarten betekende het verkrijgen van een eigen landsstatus binnen het Koninkrijk, ondanks het daaraan gekoppelde toezicht, de facto een stap vooruit in hun constitutionele ontwikkeling en in hun proces van verdere zelfstandigheid.

Aruba bevindt zich echter in een fundamenteel andere positie.

Aruba verkreeg haar Status Aparte reeds op 1 januari 1986, vierentwintig jaar vóór de staatkundige hervormingen van 2010. Aruba was daarmee het eerste en lange tijd enige autonome Caribische land binnen het Koninkrijk buiten het verband van de Nederlandse Antillen. Van Aruba is destijds nadrukkelijk niet geëist dat zij financieel toezicht op Koninkrijksniveau via een rijkswet zou moeten aanvaarden als voorwaarde voor haar autonome status.

Juist het feit dat Aruba sinds 1986 haar openbare financiën in beginsel zelfstandig heeft beheerd zonder structureel toezicht krachtens een rijkswet, vormt één van de meest wezenlijke kenmerken van haar afzonderlijke constitutionele positie binnen het Koninkrijk. Dat onderscheid is geen historische toevalligheid, maar vormt integraal onderdeel van de Status Aparte zelf.

Wanneer thans wordt gesteld dat Aruba “in lijn gebracht” moet worden met Curaçao en Sint Maarten, betekent dit vanuit Arubaanse staatsrechtelijke optiek geen stap vooruit, maar integendeel een duidelijke stap terug. Het opleggen van structureel financieel toezicht via een consensusrijkswet betekent voor Aruba een aantasting van precies die afzonderlijke positie die in 1986 werd verworven en sindsdien heeft bestaan.

Dat Aruba vandaag de dag nog steeds het enige autonome land binnen het Koninkrijk is zonder financieel toezicht op rijksniveau, bevestigt op zichzelf reeds dat haar constitutionele positie daadwerkelijk verschillend is gebleven. Status Aparte betekent per definitie een afzonderlijke status. Het opheffen of uithollen van dat onderscheid onder het mom van “gelijkheid” doet afbreuk aan de historische en constitutionele realiteit van Aruba binnen het Koninkrijk.

Daar komt bij dat Aruba de afgelopen jaren aantoonbaar heeft bewezen dat het land, zonder structureel toezicht krachtens een rijkswet, in staat is geweest zijn financieel beheer aanzienlijk te verbeteren en de openbare financiën op orde te brengen. Dat deze vooruitgang juist nu zou moeten leiden tot institutionalisering van verdergaand Koninkrijkstoezicht is moeilijk te rijmen met het uitgangspunt van autonomie waarop het Statuut is gebaseerd.

De vakbonden blijven daarom van oordeel dat het tornen aan de afzonderlijke constitutionele positie van Aruba teneinde het land staatsrechtelijk “gelijk te schakelen” met andere Koninkrijksdelen op geen enkele wijze gerechtvaardigd kan worden. Gelijkheid binnen het Koninkrijk betekent niet dat historische verschillen en verworven autonome posities moeten verdwijnen. Integendeel: wederzijds respect binnen het Koninkrijk vereist juist erkenning van de eigen constitutionele ontwikkeling en positie van ieder land afzonderlijk.

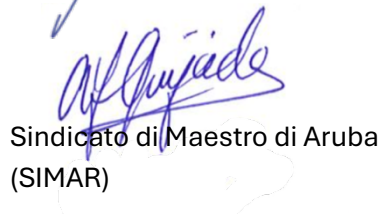
Aruba, 28 mei 2026

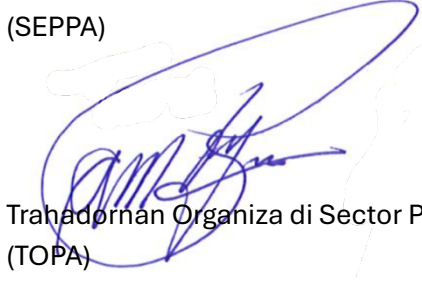
Federacion di Trahadornan di Aruba
(FTA)

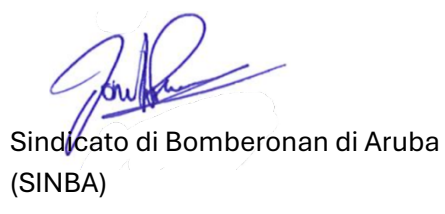
Sindicato di Empleadonan Publico y Privado di Aruba
(SEPPA)

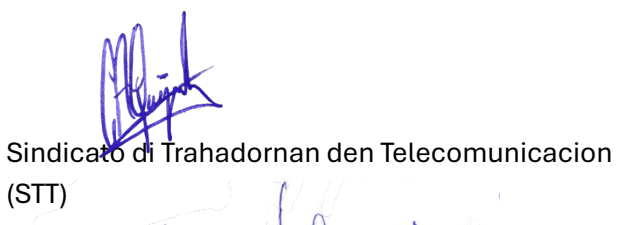
Sindicato di Maestro di Aruba
(SIMAR)

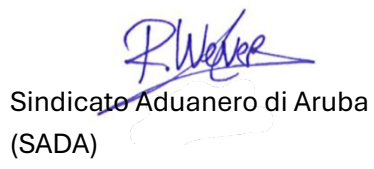
Trahadornan Organiza di Sector Publico di Aruba
(TOPA)

Sindicato di Bomberonan di Aruba
(SINBA)

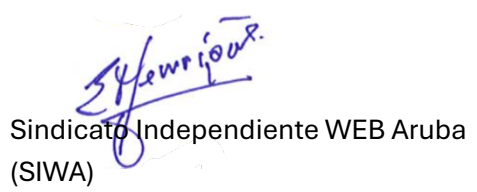
Sindicato di Trahadornan den Telecomunicacion
(STT)

Sindicato Aduanero di Aruba
(SADA)

Sindicato di Trahadornan di Aruba
(STA)

Sindicato Independiente WEB Aruba
(SIWA)

Arubaanse Bond van werknemers in Verplegende
instellingen (ABV)

Reaccion conhunto di sindicatonan riba e declaracion di Secretario di Estado riba e concepto di Ley di Reino riba Finanzas Publico Sostenible pa Aruba (HOFA)

Sindicatonan a tuma nota di e declaracionnan recien di e Secretario di Estado Hulandes encarga cu Relacionnan di Reino, Sr. Eric van der Burg, relaciona cu e proposicion di un ley di Reino basa riba consenso riba Finanzas Publico Sostenible pa Aruba (HOFA). Maske e Secretario di Estado ta enfatisa cu e proposicion no tin intencion politico y cu unicamente e ta pa busca pa duna Aruba "condicionnan igual" cu Corsou y St. Maarten, nos no por ta di acuerdo cu e interpretacion di e hechonan.

E comparacion entre Aruba, na un banda, y Corsou y St Maarten na e otro banda, ta ignora un diferencia historico fundamental y constitucional den Reino Hulandes. Corsou y St. Maarten a haya nan status autonomo den Reino na aña 2010, locual a duna nan un grado mas grandi di autonomia compara cu loke nan tabata tin anteriormente den e structura estatal di Antiyanan Hulandes. E supervision financiero via un ley di Reino tabata forma parti di e pakete amplio di reformanan constitucional cu a bai hunto cu e transicion estatal aki.

Pa Corsou y Sint Maarten, haya status di un pais riba nan mes den Reino, no obstante e supervision cu a wordo mara na esaki, de facto a representa un stap padilanti den nan desaroyo constitucional y nan proceso pa un autonomia mas grandi.

Aruba, sinembargo, ta den un posicion fundamentalmente diferente.

Aruba a haya su Status Aparte ya for di 1 di Januari 1986, binticuatro aña prome cu e reformanan estatal di 2010. Aruba tabata e prome y pa hopi tempo e unico pais caribense autonomo den Reino pafo di Antiyanan Hulandes. Na e momento ey, no a existi for di Aruba pa e acepta supervision financiero di Reino via un ley di Reino como condicion pa e haya su status autonomo. Hustamente e hecho cu Aruba desde 1986 a maneha su finanzas publico di manera independiente, sin supervision structural basa riba un ley di Reino, ta forma un di e caracteristanan mas esencial di Aruba su posicion constitucional separa dentro di Reino. E distincion aki no ta un casualidad historico, sino e ta forma parti integral di e Status Aparte.

Na momento cu ta bisa cu Aruba mester wordo "alineá" cu Corsou y St. Maarten, esaki, for di perspectiva constitucional Arubano, no ta representa un avance, sino al contrario, e ta un retroceso evidente. E imposicion di supervision financiero structural pa medio di un ley di Reino basa riba consenso ta nifica kibra cu e posicion diferente cu Aruba a haya na 1986 y a keda existi desde e tempo ey.

E hecho cu Aruba awe ainda ta sigui ta e unico pais autonomo den Reino sin supervision financiero na nivel di Reino, ta confirma cu su posicion constitucional efectivamente a keda diferente. Status Aparte pa definicion ta nifica un clasificacion separa. Elimina of debilita e distincion bou di e argumento di "igualdad" ta mina e realidad historico y constitucional di Aruba den Reino.

Ademas Aruba a demostra claramente den e ultimo añanan como pais, cu sin supervision structural basa riba un ley di Reino, e tabata capaz pa mehora considerablemente su maneho financiero y pone e finanzas publico na ordo. Cu e progreso aki lo mester conduci na institucionalisacion di supervision mas amplio di parti di Reino, ta resulta dificil pa reconcilia cu e principio di autonomia riba cual Statuut ta basa.

Sindicatonan por lo tanto ta mantene nan opinion cu cambia e posicion constitucional separa di Aruba, cu e meta pa "alineá" Aruba constituiconalmente cu e otro partinan di Reino, no por wordo hustifica na ningun manera. Igualdad den Reino no ta nifica cu mester elimina e diferencianan historico ni tampoco e posicionnan autonomo ya adkiri. Al contrario, respet mutuo den Reino ta exigí precisamente reconocimiento di e desaroyo constitucional y di e posicion unico di cada pais.

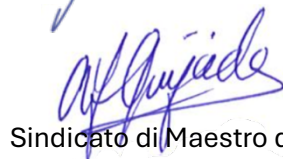
Aruba, 28 mei 2026

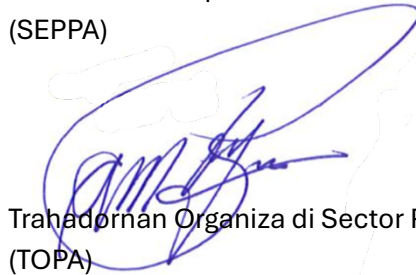
Federacion di Trahadornan di Aruba
(FTA)

Sindicato di Empleadonan Publico y Priva di Aruba
(SEPPA)

Sindicato di Maestro di Aruba
(SIMAR)

Trahadornan Organiza di Sector Publico di Aruba
(TOPA)

Sindicato di Bomberonan di Aruba
(SINBA)

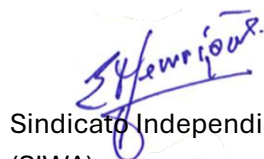
Sindicato di Trahadornan den Telecomunicacion
(STT)

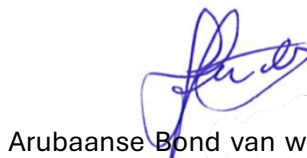
Sindicato Aduanero di Aruba
(SADA)

Sindicato di Trahadornan di Aruba
(STA)

Sindicato Independiente WEB Aruba
(SIWA)

Arubaanse Bond van werknemers in Verplegende instellingen (ABV)